

Ele?tirel Liderlik Stili Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ele?tirel Liderlik Stili Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20884>

Özet

Elektirel Liderlik Stili Ölçeği, Cenk Aygün ve Mehmet Özgenel tarafından 2019 yılında geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireylerin veya yöneticilerin örgütsel bağlamda sergiledikleri **elektirel liderlik davranışları** ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, geçerlik ve güvenirlik analizleri ile desteklenmiş olup, liderlik araştırmalarına yeni bir boyut kazandırmayı hedeflemektedir. Bu ölçek, liderlerin mevcut durumları, normları ve güç ilişkilerini sorgulama kapasitelerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Elektirel Liderlik, Liderlik Stili, Psikometrik, Ölçek Geliştirme, Yönetim, Örgütsel Davranış.

Yazarlar

Cenk Aygün, Mehmet Özgenel.

Amaç

Ölçeğin geliştirilmesindeki temel amaç, liderlik literatüründeki boşluğu doldurarak, geleneksel liderlik yaklaşımlarının ötesine geçen elektirel bakış açısını sistematik olarak ölçebilen bir araç sağlamaktır. Elektirel liderlik, liderin astları mevcut örgütsel varsayımları sorgulamaya, etik sorumluluk almaya ve sosyal adalete odaklanmaya teşvik etmesini gerektirir.

Bu ölçek, özellikle örgütsel değişim yönetimi, liderlik eğitimi ve geliştirme programlarının etkinliğini değerlendirme gibi alanlarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Araştırmacılar, ölçek sayesinde **elektirel liderlik davranışları** örgütsel sonuçlar (örneğin, çalışan bağlılığı, yenilikçilik) üzerindeki etkisini ampirik olarak inceleyebilirler.

Yapı

Elektirel Liderlik Stili Ölçeği, liderin sadece görev yönetimi veya dönüştürücü motivasyon sağlaması yerine, mevcut güç dinamiklerini ve kültürel varsayımları elektirel bir mercekle değerlendirme yeteneğini ölçer. Bu yapı, genellikle şu temel boyutları içermektedir: **Sorgulayıcı Yaklaşım** (statükoyu sorgulama), **Etik Sorumluluk** (kararlarda etik ve sosyal adalet odağı) ve **Güç Farkındalığı** (örgüt içindeki güç ilişkilerinin bilincinde olma).

Ölçek, liderlik davranışlarının bu karmaşık ve çok boyutlu yapıyı yakalamayı hedefler. Elektirel liderlik, liderin takipçileri pasif bir şekilde yönlendirmek yerine, onları aktif ve elektirel düğünürler olarak yetiştirmesini öngören çağdaş bir liderlik yaklaşımını temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde (Aygün & Özgenel, 2019) detaylıca sunulmuştur. Kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Yapı geçerliğinin incelenmesi için ise Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak öngörülen elektirel liderlik yapısının bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

DFA sonuçları, ölçeğin faktör yapısının kabul edilebilir düzeyde uyum indekslerine sahip olduğunu teyit etmiş, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamıştır. Spesifik geçerlik katsayıları için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Elektirel Liderlik Stili Ölçeği'nin güvenirlik çalışmaları, ölçeğin iç tutarlılığını incelemeye odaklanmıştır. Geliştiriciler, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısını hesaplamışlardır. Bu katsayının akademik standartlara uygun, yüksek düzeyde olduğunu bildirilmiştir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek oranda uyumlu olduğunu göstermektedir.

Yüksek güvenilirlik seviyesi, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı ve tekrarlanabilir sonuçlar ürettiği anlamına gelmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının her biri için ayrı ayrı hesaplanan Cronbach Alfa değerleri de güçlü iç tutarlılığı desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde uygulanan Faktör Analizi, Elektirel Liderlik Stili Ölçeği'nin yapısının birden fazla faktörden oluştuğunu göstermiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin maddelerini anlamlı ve teorik olarak tutarlı alt boyutlara ayırmıştır.

Daha sonra gerçekleştirilen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), AFA ile belirlenen faktör yapısının, veri kümesi üzerinde iyi bir uyum sergilediğini doğrulamıştır. Bu analizler, ölçeğin Elektirel Liderlik kavramının çok yönlü bir biçimde ele alındığını ve yapısal olarak sağlam olduğunu kanıtlamaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Orijinal makalede detayları belirtilmese de, tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında kullanılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Örgüt çalışanları, yöneticiler, eğitimciler ve liderlik pozisyonlarındaki yetkinler.

Yaş Grubu: Yetkinler (18 yaş ve üstü).

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, ölçeğin uygulanacağı hedef kitleyi temsil eden bir örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Elektirel Düşünce, Örgütsel Gelişim, Liderlik Teorileri, Liderlik Davranışları, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanmadı.

İletişim E-posta Adresi: cenkaygun92@gmail.com

Yazışma Adresi: Orijinal makalede belirtilen kurumsal adres (Sağlanmadı).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Elektirel Liderlik Stili Ölçeği, 2019 yılında yayımlanan bir akademik çalışmada sonucunda kullanıma sunulmuştur. Akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari veya lisanslı kullanımı ücretleri hakkında bilgi verilmemiştir.

Kaynaklar

Aygün, C. ve Özgenel, M. (2019). Elektirel Liderlik Stili Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 1806-1835. doi:10.26466/opus.552489

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: elektirel-liderlik-stili-olcegi-toad.pdf

Elektirel Liderlik Stili Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamına ve puanlama

yönergelerine ulaşmak için lütfen Aygün ve Özgenel (2019) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM